

GRAMMATISK LATINSK TERMINOLOGI

Facit till frågor och arbetsuppgifter.

Eva Tidner 2018

1. *Numerus* = antal, *genus* = kön, *kasus* = fall.
2. *Nominativ* = som anger namnet, *genitiv* = som anger härkomsten, ursprunget (här: ägaren), *dativ* = givande, *ackusativ* = som anger föremålet/objektet (felöversatt från grekiskan), *ablativ* = som bär från, *instrumentalis* = som anger verktyget, *lokativ* = som anger platsen och *vokativ* = kallande.
3. Sätts ihop med verbets perfektparticipstam och har ungefär samma betydelse som ett presens particip.
4. Suffixet är **-alis** men genom (fjärr)dissimilation har dess **l** övergått till **r** i ord som singula**ris** som redan innehåller ett **l**.
5. En "preposition" som står efter sitt huvudord, vanligt fenomen i språk som finskan, latinets *causa*, *gratia* (e.g. = *exempli gratia*), sv. 'oss emellan'.
6. En verbform som inte finns i tempus eller modus och inte böjs i olika personer, t.ex. infinitiv, particip, gerundium och gerundivum. *Finit* = avslutad, bestämd (rättar sig efter subjektet) och har bestämd tidsbetydelse. *Infinit* = obestämd, har relativ tidsbetydelse, rättar sig alltså efter predikatets person, tempus och modus.
7. *-iect* är en vokalförsvagning av perfektparticipstammen *-iact-* som förekommer i sammansättningar med verbet *iacere* = 'kasta' i dessa fall *subiicere* = 'kasta under', *obiicere* = 'kasta mot', *adiicere* = 'kasta till' och *interiicere* = 'kasta emellan'.
8. preteritum - *ire* = gå; infinitiv - *finire* = sluta; imperfekt - *facere* = göra; indirekt - *regere* = styra; dativ - *dare* = ge; preposition - *ponere* = sätta; progressiv - *-gredi* = gå, skrida; vokativ - *vocare* = kalla; relativ - *ferre* = bära; konjunktion - *iungere* = förena; gerundivum - *gerere* = bära, göra; futurum - *esse* = vara; transitiv - *ire* = gå; ablativ - *ferre* = bära;
9. Progressiv ↔ regressiv, aktiv ↔ passiv, direkt ↔ indirekt, assimilation ↔ dissimilation, disjunktiv ↔ konjunktiv, transitiv ↔ intransitiv, finit ↔ infinit, preposition ↔ postposition.
10. Det kan fungera både som verb och adjektiv, ett verbaladjektiv som "deltar" i bådas funktioner. (Fungerar som verb genom att det kan ha aktiv och passiv form och både ha objekt och adverbial. Fungerar som ett adjektiv genom att det har adjektivets böjningsändelser och kan stå både som attribut och predikatsfyllnad.)
11. Genitiv uttryckte i början bara ett ursprung, ett ägande och därmed också tillhörighet av olika slag som knyter an till vissa substantiv, adjektiv och verb. Termen preposition betyder att den står *före* sitt huvudord kom att även beteckna postpositioner som står *efter* sitt huvudord, adverb som endast betyder (bestämning) *till verb* kom även att bestämma adjektiv och andra adverb och ablativ som angav betydelsen *från* något fick sedan i latin även lokativ och instrumental betydelse.

12.

vokativ lokativ indikativ genitiv	konjunktion assimilation interjektion preposition	singularis pluralis dualis irrealis	adjektiv optativ konjunktiv indikativ
subjekt aspekt objekt predikat	positiv superlativ relativ komparativ	gerundium neutrum futurum supinum	genus numerus kasus modus
iterativ imperativ indikativ konjunktiv	infinitiv partitiv particip supinum	presens preteritum perfekt predikat	elision reduplikation apposition dissimilation

13.

1. possessiv	x) ägande
2. determinativ	b) bestämmande
3. demonstrativ	t) uppvisande
4. interrogativ	g) frågande
5. adversativ	v) vändande emot
6. disjunktiv	l) isärskiljande
7. kopulativ	j) ihopbindande
8. koncessiv	m) medgivande
9. konsekutiv	h) följande
10. deskriptiv	a) beskrivande
11. konklusiv	o) slutledande
12. explikativ	i) förklarande
13. relativ	q) tillbakabärande
14. reflexiv	c) böjande tillbaka
15. reciprok	p) strömmande fram och tillbaka
16. deliberativ	y) övervägande
17. inkoativ	d) börjande bli
18. iterativ	s) upprepande
19. frekventativ	n) ofta förekommande
20. durativ	u) varande
21. progressiv	f) fortskridande
22. ingressiv	k) inträdande
23. regressiv	r) tillbakagående
24. partitiv	e) delnings-